

باقر العلوم(ع)؛ پیشوایی که علمای شیعه و سنی از علمش می گویند

7ذیحجه (2آبان) مصادف با سالروز شهادت امام باقر(ع) است؛ امامی که در مدت امامت خود و در همان شرایط نامساعد به نشر، اشاعه حقایق و معارف الهی پرداختند و جنبش علمی دامنه داری به وجود آوردند و توانستند تا اصول حقانیت تشیع را تکامل بخشند.

خبرگزاری مهر- 7ذیحجه (2آبان) مصادف با سالروز شهادت امام باقر(ع) است؛ امامی که در مدت امامت خود و در همان شرایط نامساعد به نشر، اشاعه حقایق و معارف الهی پرداختند و جنبش علمی دامنه داری به وجود آوردند و توانستند تا اصول حقانیت تشیع را تکامل بخشند.

امام باقر (ع) پنجمین امام شیعیان در سال 57 هجری در مدینه چشم به جهان گشود. نام ایشان محمد، کنیه ایشان ابوجعفر و ملقب به باقرالعلوم می باشند.

اعطای لقب باقر به ایشان به معنی (شکافنده علوم) می باشد و به دلیل عظمت علمی ایشان به حضرت اعطا شده است. مادر محمد باقر(ع) (ام عبدالله) دختر امام حسن مجتبی علیه السلام است و از این جهت ایشان نخستین کسی است که هم از نظر پدر وهم مادر فاطمی و علوی بوده اند. خلفای معاصر حضرت عبارتند از: ولید بن عبدالملک، سلیمان بن عبدالملک، عمر بن عبدالعزیز، یزید بن عبدالملک وهشام بن عبدالملک.

امام باقر (ع) در علم، زهد، عظمت و فضیلت سر آمد همه بزرگان بنی هاشم بودند و مقام بزرگ علمی و اخلاقی ایشان مورد تصدیق دوست و دشمن قرار می گرفته است.

به حق پیشوای پنجم امام باقر (ع) در مدت امامت خود و در همان شرایط نامساعد به نشر اشاعه حقایق و معارف الهی پرداختند و مشکلات علمی را تشریح نموده و جنبش علمی دامنه داری به وجود آوردند و توانستند تا اصول حقانیت تشیع را تکامل بخشند.

امام باقر (ع) در زمان خود درگیر با دو نهضت عبدالله المحض (نفس زکیه) و زید بن علی بن زین العابدین برادر ناتنی خود بودند. ایشان در برابر ادعای زید مبنی بر جانشینی، به اصل انتصاب جانشینی پیامبر از طریق نص صریح قرآن پرداخته و سعی کردند تا ماهیت و وظایف امام را به روشنی تبیین کنند. از این جهت می توان مهمترین کار ایشان را تثویزه کردن مساله امامت از طریق اثبات آن با قرآن و سازماندهی فقه به مفهوم جدید دانست.

باید گفت: هنگامی که بسیاری از فقها آوازه فضل و دانش امام (ع) را در یافتند به سوی ایشان جذب شده و سعی کردند تا با بهره گیری از علم ایشان به حل مسائل و مشکلات حقوقی و دینی خود بپردازند. در این بین شخصیت هایی چون ابوحنیفه النعمان، قتاده بن عام، نافع بن ازرق خارجی و.... به چشم می خورند.

عظمت و پویایی امام باقر (ع) به قدری والا است که دانشمندان و مورخان اهل سنت از جمله طبری، بلاذری، سلامی، ابی داود و..... در کتابهای خود بسیاری از سخنان پر مغز امام باقر (ع) را آورده اند و همه جا جمله "قال محمد بن علی" و "قال محمد الباقر" را به کار برده اند.

در زمان امام باقر (ع) عده زیادی به مدینه آمدند تا از سرچشمه معارف آن دوران یعنی وجود مبارک حضرت استفاده کنند. از جمله شاگردانی که امام (ع) تربیت کردند می توان به جابر بن عبدالله انصاری، ابان بن تغلب، زراره بن اعین، حران بن اعین و جابر جعفری اشاره کرد.

امام باقر (ع) دارای سرشتی صلح آمیز بوده و هرگز در اندیشه ابقای حقوق خود دست به عملی نزدند و همواره کوشیدند تا با استفاده از دانش بیکران خود رسالت انسان سازی را تداوم بخشند.

امام باقر(ع) به جز دوران عمر بن عبدالعزیز که نسبتا دادگر و علاقه مند به خاندان پیامبر (ص) بود در زمان خلفایی دیگر در تنگنا و فشار سیاسی قرار داشتند.

هشام بن عبدالملک یکی از خلفای معاصر امام باقر (ع) همیشه از موقعیت فوق العاده امام بیمناک بود و چون می دانست پیروان حضرت ایشان را امام می دانند همواره تلاش کرد تا مانع گسترش نفوذ معنوی و افزایش پیروان آن حضرت گردد.

هشام که پیوسته وجود امام باقر (ع) را خطری برای حکومت خود می دانست به حاکم مدینه دستور داد تا امام باقر (ع) و فرزندش را روانه ی شام کند وقتی امام باقر (ع) به شام آمدند هشام در جهت تخریب مقام ایشان از هیچ حربه ای فروگذار نکرد و هنگامی که دید نمی تواند از این طریق موقعیت امام را نزد عامه خدشه دار کند تصمیم به شهادت حضرت گرفت. به این ترتیب امام باقر (ع) در سال 114 هجری در سن 57 سالگی به وسیله ولید بن عبدالملک مروان با زهر به شهادت رسیدند.

نمونه ای از وصایای حضرت به شیعیان

"هر گاه نعمتی از جانب پروردگار به سوی شما روی آورد بگویید "الحمد لله" و اگر چیزی محزونتان کرد بگویید "لا حول ولا قوه الا بالله" اگر روزی از شما گرفته شد بگویید "استغفرالله" بدانید بی نیازی و عزت نفس در قلب مومن در جولانند وقتی که به مرتبه و مقام توکل می رسند در دل وطن می گزینند.